

ZACHĘTA

ALIEN- ACJE

JOHN AKOMFRAH / ALLORA & CALZADILLA
YURI ANCARANI / CLÉMENT COGITORE
CAMILLE HENROT / ARTHUR JAJA
ANGELIKA MARKUL

ALBO + +

13.07 –
29.09.2019

NASTĘ

-PNY RAZEM

POŻAR

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3, Warszawa

zacheta.art.pl

PARTNERZY WYSTAWY:

SPONSOR WYSTAWY:

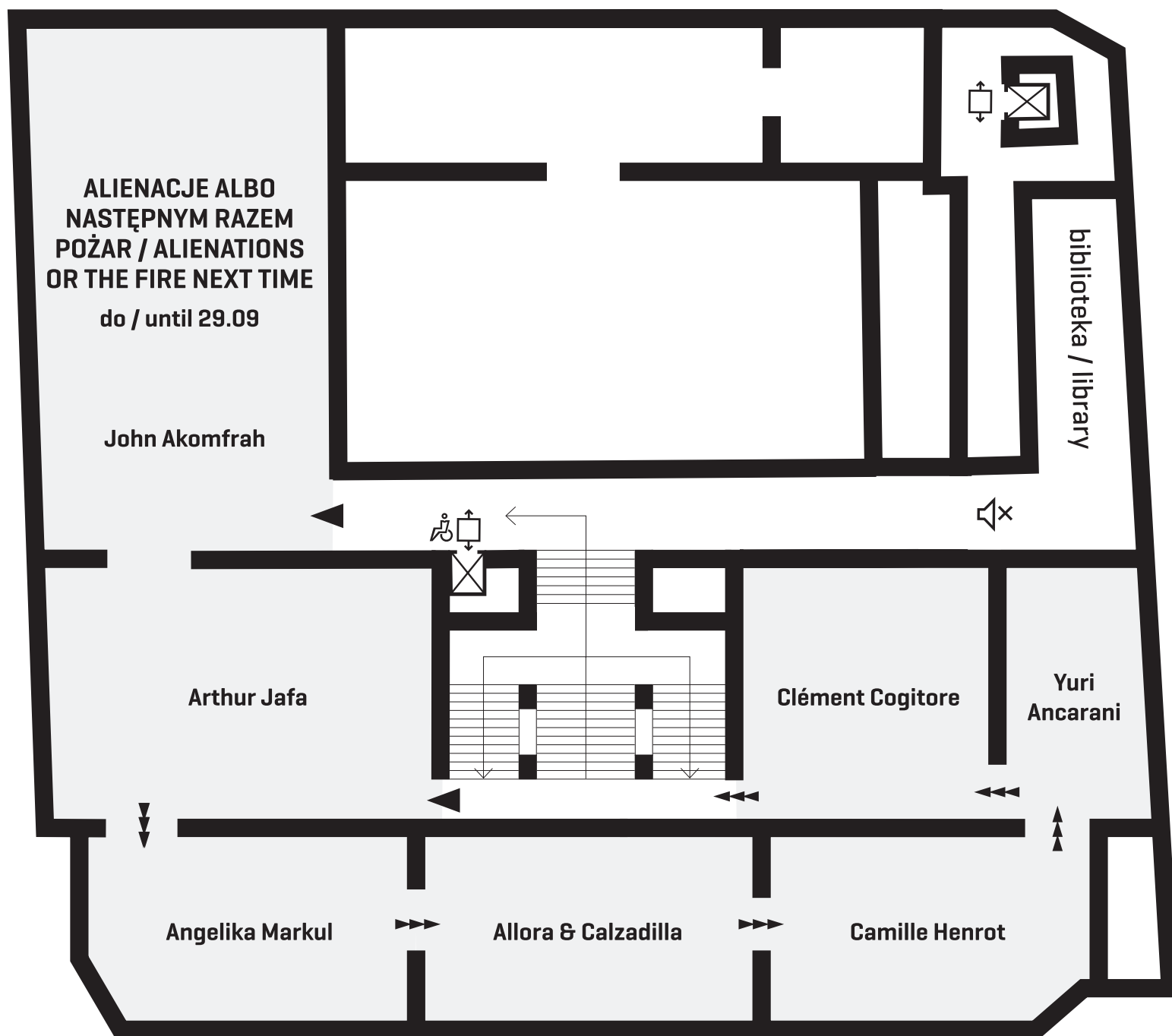

PATRON MEDALNY:

na poprzedniej stronie | previous page:

projekt graficzny: Krzysztof Iwański/KUKI, z wykorzystaniem kadru wideo Clémenta Cogitore *Zamorskie zaloty*, 2017, dzięki uprzejmości artysty oraz Galerie Eva Hober i Galerie Reinhard Hauff
graphic design: Krzysztof Iwański/KUKI, using still from Clément Cogitore's video *Les Indes galantes*, 2017, courtesy of the artist, Galerie Eva Hober and Galerie Reinhard Hauff

kontakt dla mediów | press: Olga Gawerska
rzecznik@zacheta.art.pl
+48 22 556 96 55, +48 603 510 112

Zdjęcia dla mediów:
zacheta.art.pl/pl/prasa /zdjęcia do pobrania
(dostępne po zalogowaniu)

Press images:
zacheta.art.pl/pl/prasa /press images
(to access, you will need to register)

Alienacje albo następnym razem pożar

Alienations or the Fire Next Time

kuratorka | curator: **Maria Brewińska**

współpraca | collaboration: **Michał Kubiak**

stażyści | interns: **Dorothea Sawon, Maciej Starzyński, Oktawia Winiarska, Marta Korzekwa, Marcelina Palińska, Agata Kałkus**

identyfikacja wizualna | visual identity: **Krzysztof Iwański/KUKI**

artyści | artists: **John Akomfrah, Allora & Calzadilla, Yuri Ancarani, Clément Cogitore, Camille Henrot, Arthur Jafa, Angelika Markul**

partnerzy wystawy | partners of the exhibition: **British Council, Instytut Francuski w Polsce, Włoski Instytut Kultury w Warszawie** | British Council, French Institute in Poland, Italian Culture Institute in Wasaw

Tytuł wystawy składa się z dwóch części określających jej tematyczny zakres. Pierwsza wprowadza pojęcie alienacji służące niektórym perspektywom badawczym do opisu współczesnego społeczeństwa w jego wielości i różnorodności wynikającej ze złożonego charakteru otaczającej nas rzeczywistości: globalnej, konsumpcyjnej, postindustrialnej, informacyjnej, wirtualnej, ponowoczesnej itd. Pojęcie to od schyłku XIX wieku, od zarania nowoczesności, wpisuje się w jeden z jej nurtów krytycznych — alienacji człowieka w społeczeństwie nowoczesnym w efekcie negatywnych zmian zachodzących wskutek narastającego uprzedmiotowienia i kapitalizacji wszystkich wartości i relacji. W refleksji tej dominuje pogląd o braku takiej organizacji społeczeństwa, by spełniało ono potrzeby człowieka w ich pełnym i autentycznym wymiarze. W konsekwencji pojęcie to nie opisuje już indywidualnego doświadczenia wyobcowania, ale w diagnozie badaczy dotyczy choroby zbiorowej.

Wyalienowanie w perspektywie subiektywnej wyraża się m.in. poprzez brak poczucia rzeczywistości i utratę realnego kontaktu ze światem zewnętrznym, ale także konformizm, uległość wobec fałszywych autorytetów i oczekiwań; wysoki poziom lęku i chroniczny niepokój przy chwiejnej samoocenie; sprowadzenie ludzkiej wyjątkowości do wartości przedmiotu i kategorii liczb; wyobcowanie procesu produkcji w wyniku rewolucji korporacyjnej i alienacji indywidualnej własności prywatnej; zastąpienie wartości użytkowej przedmiotu wartością wymienną. Konformistyczne postawy mają poważne psychologiczne konsekwencje w postaci wyobcowania wobec własnego „ja”, ale także wobec innych ludzi, w szczególności w relacjach wyznaczanych różnicami na tle rasowym, etnicznym, geograficznym, ekonomicznym, genderowym, pokoleniowym, ideologicznym, kulturowym. Napięcia z tym związane regulowane są przymusem dominacji i kontroli, masowej produkcji, ale i gigantycznej konsumpcji, przy szybkim zaspokajaniu coraz bardziej sztucznych potrzeb. Alienacja opisuje związek między strukturą społeczno-ekonomiczną, gospodarką kapitalistyczną nastawioną jedynie na zyski, a jednostką, której brakuje

poczucia identyczności z sobą samym. Już nie pojęcie alienacji, lecz daleko posunięta wsobność połączona z chciwością określa współczesne przemiany mające negatywne konsekwencje dla całej ziemskiej cywilizacji — ziemskiej, bo wciąż mamy nadzieję na odkrycie życia w kosmosie...

W wyniku przemian w ostatnich trzech dekadach alienacja dotyczy wszystkich wymiarów ludzkiej aktywności. Geneza tak szeroko definiowanego pojęcia tkwi w braku racjonalnego panowania człowieka nad własnym rozwojem, który nie nadąża za wysokimi osiągnięciami technologicznymi. Świat staje się już nie obcą wobec jednostki siłą — to człowiek oddala się od świata poprzez rabunkową eksploatację jego zasobów i brak zwyczajnej, „ludzkiej” troski o naturę i utrzymanie istnienia innych zamieszkujących ziemię gatunków, co w konsekwencji zagraża gatunkowi ludzkiemu.

W tym momencie negatywnych zmian, kiedy publikowane są alarmujące raporty o katastrofie zagrażającej Ziemi, koncepcja alienacji totalnej pokazuje konieczność zwrotu — *działania* — gdyż zagrożenia są tak poważne, że mogą skutkować wielkim „pożarem”. Druga część tytułu odnosi do tej kwestii i została zaczerpnięta z eseju amerykańskiego pisarza Jamesa Baldwin opublikowanego w „The New Yorker” w listopadzie 1962 roku: „Musimy założyć, że dziś wszystko spoczywa w naszych rękach — nie mamy prawa sądzić inaczej. Jeśli my — myślę teraz o stosunkowo świadomych białych i stosunkowo świadomych czarnych, którzy jak kochankowie muszą dodawać sobie świadomości — spełnimy teraz nasz obowiązek, możemy — choć jest nas tylko garstka — skończyć z koszmarem rasowym, zdobyć nasz kraj i zmienić historię świata. Jeśli teraz nie odważymy się na wszystko, dotknie nas biblijne proroctwo, o którym śpiewał niewolnik: Bóg dał Noemu znak tęczy. Nigdy więcej deszczu — następnym razem pożar!” [przeł. Daniel Passent].

Pomijając charakterystyczny kaznodziejski ton pisarza, jego przekonania i myśli — odnoszące się co prawda do konfliktów rasowych sprzed półwiecza, ale wciąż aktualne we współczesnym świecie i podejmowane m.in. w twórczości artystycznej — służą jako

najważniejszy trop prowadzący do koniecznego zwrotu w dziejach ludzkości. Jeśli pozostaniemy w stanie alienacji — wyobcowania względem siebie, innych i otoczenia — procesy degradacji będą tylko postępować. Czy jesteśmy w stanie przełamać wsobność, zatrzymać już obecnie globalne procesy alienacji i upodmiotowić wartości i relacje? Czy w kontekście alienacji politycznej, rosnących dążeń autorytarnych oraz ich negatywnego wpływu, hamującego procesy demokratyzacji, człowiek będzie rozwijał poglądy tolerancji i afirmacji? Czy biała rasa podzieli się władzą? Czy jesteśmy zdolni dokonać zwrotu strukturalnego w fazie komercyjnej organizacji społeczeństwa, która w kapitalizmie osiągnęła swój szczyt?

Wystawa składa się z siedmiu filmów wybitnych i uznanych artystów; niektóre prezentowane są po raz pierwszy. Ukazują na różne sposoby kondycję ludzi, ziemi, to, co tracimy i czego pragniemy, skutki różnych odmian alienacji, jakich dzisiaj doświadczamy globalnie. Uświadamiają nam przyczyny wyalienowania, mechanizmy destrukcyjnych ludzkich zachowań, przywołując historyczne i współczesne zdarzenia mające wpływ na stan dzisiejszego świata. Prace te wpisują się w zróżnicowany nurt alienacyjnej krytyki współczesnej kultury, której celem jest odsłonięcie prawdy o często zakłamanych aspektach rzeczywistości. Stoją za nimi różnice polityczne, ekonomiczne, rasowe, genderowe, a także przemoc, chciwość, antyhumanizm. W tym mieści się również izolacja od natury i jej dewastacja realnie zagrażająca całej planecie. W pracach na wystawie, jak i przede wszystkim we współczesnym kontekście społeczno-politycznym wybrzmiewają poglądy Josepha Conrada, który już na przełomie XIX i XX wieku uchwycił uniwersalne mechanizmy związane z globalizacją, mroczne strony cywilizacyjnego postępu: imperializm, terroryzm, grabieżcza eksploatacja — wszystkie te jądra ciemności, gdzie pod płaszczykiem rozwoju trwa okrutny wyzysk. Na wystawie pojawia się też wątek kosmiczny — pragnienie nawiązania kontaktu z „obcymi” wynikające z naszego poczucia izolacji, ale również chęć ekspansji pozaziemskiej, co wydaje się paradoksalne przy braku harmonii na Ziemi.

Inny wątek to poszukiwanie korzeni, prapoczątku człowieka, być może jako antidotum na alienację, ale też naznaczone trudnościami, chaosem, natłokiem informacji i zwyczajną niemożnością dotarcia do prawdy. Ważny w kontekście wystawy jest rasizm oraz problematyka kolonialna i postkolonialna jako przykład wielorakiej „zdrady” człowieczeństwa. W wymiarze indywidualnych i grupowych doświadczeń alienacyjna krytyka kultury dotyka kwestii przywrócenia godności i równego traktowania każdego człowieka, prawa do życia w zgodzie z własnymi przekonaniem. Ukazując procesy alienacji, jak ucieczka w wyrafinowane bogactwo, odrzucenie czy zwolnienie z obowiązku rozumienia innych, wystawa nie pokazuje tylko katastroficznej (choć jakże realnej) wizji. Jej finałem jest akt przeciwdziałania wyobcowaniu także poprzez asertywność, opór, siłę ciała i ducha. Moc, jaka w nas drzemie — jednostkowa oraz kolektywna — musi wybrzmieć w kataraktycznym zrywie. W przeciwnym razie bowiem, jak pisał Baldwin, następnym razem pożar! ●●●

Maria Brewińska

The title of the exhibition consists of two parts defining its thematic scope. The former introduces the concept of alienation, which is used by some research perspectives to describe contemporary society in its multiplicity and diversity resulting from the complexity of our surrounding reality: post-industrial, digital, global, consumer, informational, virtual, postmodern, etc. Since the late 19th century and the dawn of modernity, the concept has been inscribed in one of its critical trends — the alienation of humans in modern society caused by the negative changes taking place as a result of the increasing objectification and capitalisation of all values and relations. This reflection is dominated by the view that society is not organised in such a way as to meet human needs in their full and authentic dimension. As a consequence, this concept no longer describes the individual experience of alienation, but in the diagnosis of researchers, it refers to a collective disease.

Alienation from a subjective perspective is expressed through a lack of a sense of reality and a loss of real contact with the outside world, but also through conformism, submission to false authorities and dissolution in their expectations; replacement of the value of the object with an exchangeable value; reduction of human uniqueness to the value of an object and the category of numbers; alienation of the production process as a result of the corporate revolution and alienation of individual private property; a high level of fear and chronic anxiety with unstable self-esteem. Conformist attitudes have serious psychological consequences in the form of alienation from one's own self, but also from other people, especially in relations marked by differences in race, ethnicity, geography, economy, gender, generation, ideology, culture. The tensions entailed are regulated by the necessity of domination and control, mass production, but also gigantic consumption, with the rapid satisfaction of increasingly artificial needs. Alienation describes the relationship between a socio-economic structure, a capitalist economy geared solely towards profit, and an individual who lacks a sense of identity within themselves. It is no longer the concept of

alienation, but a far-reaching self-absorption combined with greed that defines the modern transformations that have negative consequences for the whole earthly civilisation — earthly, because we still hope to discover life in space . . .

As a result of the changes in the last three decades, alienation affects all dimensions of human activity. The origins of such a widely defined concept lie in the lack of rational human control over one's own development, which does not keep pace with high technological achievements. The world is no longer a force alien to the individual — it is humanity that moves away from the world through the plundering exploitation of its resources and the lack of ordinary 'human' concern for the nature and existence of other species inhabiting the earth, which consequently endangers the human species.

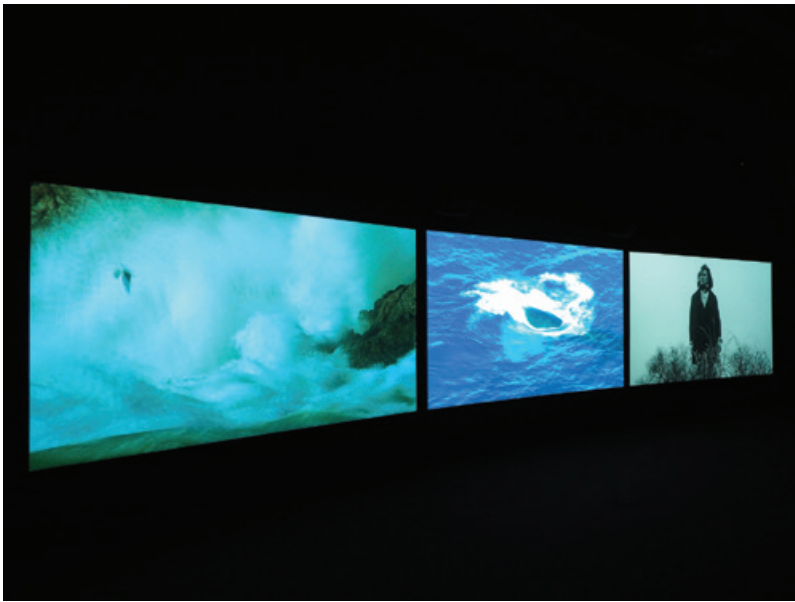
At this time of negative changes, when alarming reports of a catastrophe threatening the Earth are being published, the concept of total alienation shows the need for a turning point — *action* — because the threats are so serious that they may result in a great 'fire'. The latter part of the title refers to this issue and is taken from an essay by American writer James Baldwin published in *New Yorker* in November 1962: 'Everything now, we must assume, is in our hands; we have no right to assume otherwise. If we — and now I mean the relatively conscious whites and the relatively conscious blacks, who must, like lovers, insist on, or create, the consciousness of the others — do not falter in our duty now, we may be able, handful that we are, to end the racial nightmare, and achieve our country, and change the history of the world. If we do not now dare everything, the fulfillment of that prophecy, re-created from the Bible in song by a slave, is upon us: *God gave Noah the rainbow sign, No more water, the fire next time!*'

Apart from the writer's characteristic preaching tone, his convictions and thoughts, referring to racial conflicts from half a century ago, but still valid in the contemporary world and taken up, among others, in artistic work, serve as the most important track leading to the necessary turning point in the history of mankind. While remaining in a state of alienation — alienation from each other, from others and from the environment — the processes of degradation will only advance. Can we break our self-absorptions, stop the processes of global alienation and empower values and relationships? Faced with political alienation and its negative impact on the processes of democratisation and the growing authoritarian tendencies of attitudes, can we turn back to the path of tolerance and affirmation? Will the white race share the power? Are we capable of making a structural shift in the commercial phase of the organisation of society, which has reached its peak in capitalism?

The exhibition consists of seven films by outstanding and renowned artists; some of them are presented for the first time. They show in different ways the condition of people, the Earth, what we are losing and what we desire, the effects of the different forms of alienation that we experience globally today. They make us aware of the causes of alienation, the mechanisms of destructive human behaviour, recalling historical and contemporary events that affect the state of today's world. These works are part of a diverse trend of alienation criticism of con-

temporary culture, which aims to uncover the truth about often hypocritical aspects of reality. Behind them are political, economic, racial and gender differences, as well as violence, greed and anti-humanism. This also includes isolation from nature and its devastation, which is a real threat to the entire planet. Both the works at the exhibition, and above all the contemporary socio-political context, resonate with the views of Joseph Conrad, who already at the turn of the 19th and 20th centuries captured the universal mechanisms associated with globalisation, the dark sides of civilisational progress: imperialism, terrorism, plundering exploitation, all those hearts of darkness, where, under the guise of development, cruel exploitation continues. The exhibition also features a cosmic motif — a desire to make contact with 'aliens' resulting from our sense of isolation, but also a desire for extra-terrestrial expansion, which seems paradoxical in the absence of harmony on Earth. Another theme is the search for roots, the primeval beginnings of humanity, perhaps as an antidote to alienation, but also marked by difficulties, chaos, information overload and just plain inability to reach the truth. Racism and colonial and post-colonial issues are important in the context of the exhibition as an example of multiple 'betrayals' of humanity. In the dimension of individual and group experiences, alienation criticism of culture touches upon the issue of restoring dignity and equal treatment of every human being, the right to live in accordance with one's own convictions. By showing the processes of alienation, such as escaping into sophisticated wealth, rejection or exemption from the obligation to understand others, the exhibition does not only show a catastrophic (though very real) vision. Its finale is an act of also counteracting alienation through assertiveness, resistance and the strength of the body and soul. The power that lies within us — individual and collective — must resound in a cathartic burst. Otherwise, as Baldwin wrote, there will be the fire next time! ●●●

Maria Brewińska

sala | room 1

John Akomfrah

ur. 1957 w Akrze (Ghana), mieszka i pracuje w Londynie. Artysta wizualny, reżyser filmowy i pionier brytyjskiego przemysłu filmowego, pisarz i scenarzysta, kurator; założyciel Black Audio Film Collective (1982). Pokazywał swoje filmy na licznych festiwalach międzynarodowych, jak Sundance Film Festival czy Toronto International Film Festival. Otrzymał m.in. brytyjską nagrodę Artes Mundi (2017).

***Morze szaleństwa*, 2015, trójkanałowa instalacja wideo HD, dźwięk, 48'30", © Smoking Dogs Films, dzięki uprzejmości Lisson Gallery**

Premiera filmu odbyła się w 2015 roku na Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji. Monumentalny tryptyk porusza problemy niewolnictwa, kolonializmu i postkolonializmu, ekologii, kryzysu migracyjnego. W warstwie wizualnej kojarzy się z dokumentem historycznym bądź przyrodniczym — łączy nagrania archiwalne z nowymi zdjęciami inspirowanymi estetyką romantyzmu. Powstawał w okresie masowego exodusu uchodźców, dlatego podnosi kwestię znaczenia wód morskich jako świadka ludzkich tragedii i okrucieństw — cmentarza milionów niewolników, więźniów, uchodźców. Motyw ten ukazany w kontekście historycznym, a także współczesnych zdarzeń na tle problemów politycznych i rasowych jest jednym z najważniejszych w twórczości artysty. Film podejmuje również problem nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych, chciwości i nieetycznych połowów.

born 1957 in Accra (Ghana), lives and works in London. Visual artist, film director and pioneer of the British film industry, writer and screenwriter, curator; founder of the Black Audio Film Collective (1982). He has shown his films at numerous inter-

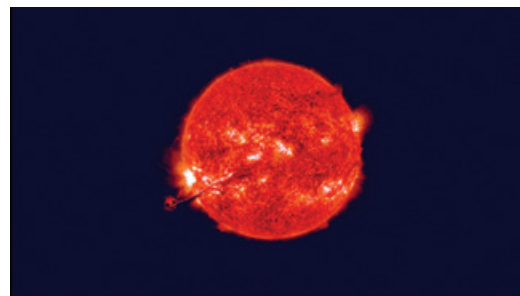
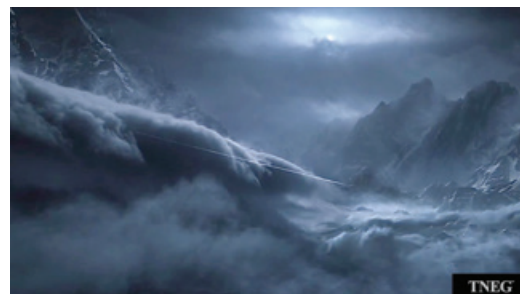
national festivals, such as Sundance Film Festival and Toronto International Film Festival. He received, among others, the British Artes Mundi award (2017).

***Vertigo Sea*, 2015, three-channel HD video installation, sound, 48'30", © Smoking Dogs Films, courtesy of Lisson Gallery**

The film premiered in 2015 at the International Art Exhibition in Venice. The monumental triptych addresses the problems of slavery, colonialism and post-colonialism, ecology and the migration crisis. In the visual layer, it is associated with a historical or natural document — it combines archival recordings with new photographs inspired by the aesthetics of Romanticism. It was created during a period of mass exodus of refugees, and therefore raises the issue of the importance of sea waters as a witness to the greatest human tragedies and atrocities — a cemetery for millions of slaves, prisoners and refugees. This motif, shown in the historical context and in the context of contemporary events related to political and racial issues, is one of the most important in the artist's work. The film also tackles the problem of over-exploitation of natural resources, greed and unethical fishing.

John Akomfrah, *Morze szaleństwa*, 2015, trójkanałowa instalacja wideo HD, dźwięk, 48'30", © Smoking Dogs Films, dzięki uprzejmości Lisson Gallery

John Akomfrah, *Vertigo Sea*, 2015, three-channel HD video installation, sound, 48'30", © Smoking Dogs Films, courtesy of Lisson Gallery

sala | room 2

Arthur Jafa

ur. 1960 w Tupelo (Stany Zjednoczone), mieszka i pracuje w Los Angeles. Artysta wizualny, reżyser filmowy, operator, współzałożyciel studia filmowego TNEG. Współpracował z takimi artystami jak Kanye West, Solange, Jay-Z i Beyoncé. Otrzymał Złotego Lwa na Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji (2019).

SZCZYT, 2013, wideo, 8'12", dzięki uprzejmości artysty i Gavin Brown's Enterprise

Film ten można uznać za jedno z najwybitniejszych dzieł ostatniej dekady. Powstał w technice found footage — zmontowany z ponad 800 zdjęć zapożyczonych z różnorodnych mediów. Obrazy emitowane są w rytmie elektronicznych dźwięków DJ-a Roberta Hooda, w szybkim pulsującym tempie przypominającym bicie serca. Wyznaczający skomplikowaną ontologię „czarnego potencjału” *SZCZYT* jest efektem szeroko zakrojonych badań artysty nad „czarną” kulturą i estetyką. W większości drastyczne zdjęcia budzą silny emocjonalny oddźwięk i pokazują zainteresowanie Jafy wstrętem i sublimacją w kontekście nieustannie trwających konfliktów na tle rasowym.

born 1960 in Tupelo (United States), lives and works in Los Angeles. Visual artist, film director, cinematographer, co-founder of the TNEG film studio. He has collaborated with such artists as Kanye West, Solange, Jay-Z and Beyoncé. He was awarded the Golden Lion at the International Art Exhibition in Venice (2019).

APEX, 2013, video still, 8' 12", courtesy of the and Gavin Brown's Enterprise

The film can also be considered to be one of the most outstanding works of the last decade. It was created in found footage technique — edited from over 800 photos taken from various media. The images are broadcast to the accompaniment of an apocalyptic sound landscape, in the rhythm of Robert Hood's DJ techno track, in a fast pulsating rhythm reminiscent of a heartbeat. Determining the complex ontology of the 'black potential', *APEX* is the result of extensive research on 'black' culture and aesthetics by the artist. The photos, most of them drastic, evoke a strong emotional response, showing Jafa's interest in repulsion and sublimation in the context of unceasing tensions with a race-related background.

Arthur Jafa, *SZCZYT*, wideo, 2013, 8'12", dzięki uprzejmości artysty i Gavin Brown's Enterprise

na sąsiedniej stronie:

Angelika Markul, *Ziemia opuszczenia*, 2014, wideo, 2'53", dzięki uprzejmości artystki

Angelika Markul, *Ziemia opuszczenia*, 2014, instalacja, Muzeum Sztuki w Łodzi, dzięki uprzejmości artystki

Arthur Jafa, *APEX*, video still, 2013, 8'12", courtesy of the and Gavin Brown's Enterprise

opposite:
Angelika Markul, *Land of Departure*, 2014, instalacja, Muzeum Sztuki in Łódź, courtesy of the artist

Angelika Markul, *Land of Departure*, 2014, wideo, 2'53", courtesy of the artist

sala | room 3

Angelika Markul

ur. 1977 w Polsce, mieszka i pracuje w Paryżu. Absolwentka École National Supérieure des Beaux-Arts w Paryżu. Tworzy rzeźby, obrazy, filmy, instalacje. Laureatka nagród: MAIF (2017), COAL (2016), SAM Art Project Prize (2013).

***Ziemia opuszczenia*, 2014, wideo, 2'53", dzięki uprzejmości artystki**

Film powstał w obserwatorium ALMA na pustyni Atacama w Chile na wysokości 5000 metrów n.p.m., gdzie ponad 60 teleskopów rejestruje gwiazdy i planety rodzące się w obłokach gazu, odległe galaktyki formujące się na krańcach obserwowalnego Wszechświata. Tytuł pracy odnosi się do wierzeń rdzennych mieszkańców Ameryki Łacińskiej, dla których Ziemia jest zaledwie początkiem dalszego życia w kosmosie. Film prezentuje obraz rozgwieżdżonego nieba, jego głębię dominującą nad linią mrocznego ziemskiego pejzażu. To jedna z prac na wystawie dotycząca kwestii natury pozaziemskiej, jej niedostępności, niezależności. Usytuowanie na stosunkowo niewielkim obszarze pustyni wielu anten teleskopowych ukazuje ingerencję ludzi w naturę, chęć zawładnięcia kosmosem nie tylko w celach poznawczych. Doświadczenie nieskończoności kosmosu wywołuje tam uczucie głębokiego osamotnienia, izolacji, ale i potrzebę alienacji — odosobnienia w celu doświadczenia spokoju, medytacji, wglądu we własne wnętrze. Projekcji towarzyszy dźwięk szumu kosmicznego.

born 1977 in Poland, lives and works in Paris. Graduate of the École National Supérieure des Beaux-Arts in Paris. She creates sculptures, paintings, films, installations. Winner of awards: MAIF (2017), COAL (2016), SAM Art Project Prize (2013).

***Land of Departure*, 2014, video, 2'53", courtesy of the artist**

The film was made in the ALMA observatory in the Atacama desert in Chile at an altitude of 5,000 meters above sea level, where more than 60 telescopes register stars and planets born in clouds of gas, distant galaxies formed at the ends of the observable Universe. The title of the work refers to the beliefs of the indigenous population of Latin America, for whom the Earth is only the beginning of further life in space. The film presents the picture of a starry sky, its depth dominating the dark earthly landscape. This is one of the works in the exhibition that touches upon the issues of extraterrestrial nature, its inaccessibility and independence. The location of many telescope antennas in a relatively small desert area shows the interference of people in nature, the desire to take over space not only for cognitive purposes. Experiencing the infinity of the cosmos in that location evokes the feeling of deep loneliness, isolation, but also the need for deliberate alienation — isolation in order to experience peace, meditation, insight into one's own interior. The projection is accompanied by the sound of cosmic noise.

sala | room 4

Allora & Calzadilla

Jennifer Allora (ur. 1974 w Filadelfii) i **Guillermo Calzadilla** (ur. 1971 w Hawanie), od 1995 roku duet artystyczny tworzący instalacje, rzeźby, performanse, wideo, instalacje dźwiękowe. Wystawiali m.in. w Philadelphia Museum of Art, Museum of Modern Art w Nowym Jorku, Stedelijk Museum w Amsterdamie, Los Angeles County Museum of Art, na documenta w Kassel (2012) i Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji (2011, 2015).

Wielka cisza, 2014, trójkanałowe wideo HD, 16'22", dzięki uprzejmości artystów i kurimanzutto

„Wielka cisza” to określenie paradoksu Fermiego, badacza opisującego sprzeczność pomiędzy wysokim szacunkiem prawdopodobieństwa istnienia cywilizacji pozaziemskich przy jednoczesnym braku obserwowalnych śladów tego życia w kosmosie w postaci sond, statków czy sygnałów. „Gdzie oni są?” — pytał Enrico Fermi już w 1950 roku. Film zestawia obraz potężnego teleskopu w obserwatorium Arecibo w Portoryko (nadającego i odbierającego sygnały z kosmosu) z obrazami portorykańskiego lasu tropikalnego zamieszkanego przez zagrożone wyginięciem papugi: amazonki niebieskoskrzydłe. Film powstał we współpracy z pisarzem science fiction Tedem Chiangiem. W odpowiedzi na dociekania, dlaczego szukamy przejawów życia w kosmosie, pozostając jednocześnie głuchymi na sygnały innych gatunków manifestujących swoje życie na Ziemi, napisał on tekst towarzyszący instalacji, w którym narratorami są papugi. To z ich perspektywy poznajemy paradoksalną sytuację — determinację ludzi, jeśli chodzi o kosztowne poszukiwania życia pozaziemskiego, a jednocześnie ich karygodne zaniechanie względem istot żyjących obok.

Jennifer Allora (born 1974 in Philadelphia) and **Guillermo Calzadilla** (born 1971 in Havana), since 1995 an artistic duo creating installations, sculptures, performances, videos, sound installations. They have exhibited at the Philadelphia Museum of Art, the Museum of Modern Art in New York, Stedelijk Museum in Amsterdam, the Los Angeles County Museum of Art, at documenta in Kassel (2012) and the International Art Exhibition in Venice (2011, 2015).

foto: Carlos Avendaño, dzięki uprzejmości artystów i The Fabric Workshop and Museum | courtesy the artists and The Fabric Workshop and Museum

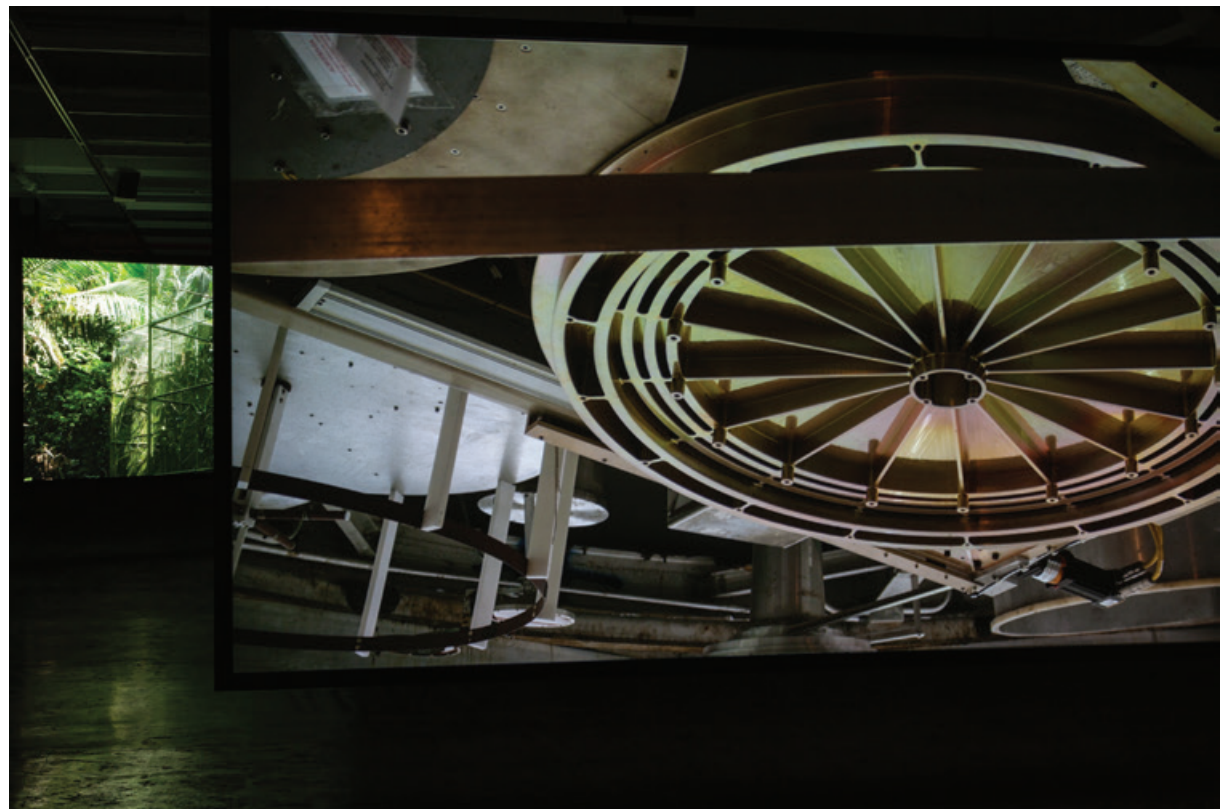

foto: Carlos Avendaño, dzięki uprzejmości artystów i The Fabric Workshop and Museum | courtesy the artists and The Fabric Workshop and Museum

The Great Silence, 2014, trójkanałowe wideo HD, 16'22", courtesy of the artists and kurimanzutto

‘The Great Silence’ is a term used to describe the paradox of Fermi, a researcher describing the contradiction between high probability of the existence of extraterrestrial civilisations and the lack of observable traces of this life in space in the form of probes, ships or signals. ‘Where are they?’, asked Enrico Fermi in 1950. The film juxtaposes the image of a powerful telescope at the Arecibo Observatory in Puerto Rico (transmitting and receiving signals from space) with

the image of a Puerto Rican rainforest inhabited by endangered parrots: Puerto Rican amazons. The film was made in cooperation with science fiction writer Ted Chiang. In response to his inquiries as to why we are looking for signs of life in space, while remaining deaf to the signals of other species living on Earth, he wrote a text accompanying the installation, in which parrots are the narrators. It is from their perspective that we learn about the paradoxical situation — how determined people are when it comes to the costly search for extraterrestrial life and at the same time the shameful

overlooking of the creatures living next to them.

Allora & Calzadilla, *Wielka cisza*, 2014, trójkanałowe wideo HD, 16'22", wystawa Allora & Calzadilla: *Intervals*, Philadelphia Museum of Art; The Fabric Workshop and Museum, 2014

Allora & Calzadilla, *The Great Silence*, 2014, three-channel HD video installation, 16'22", Allora & Calzadilla: *Intervals* exhibition, Philadelphia Museum of Art; The Fabric Workshop and Museum, 2014

sala | room 5

Camille Henrot

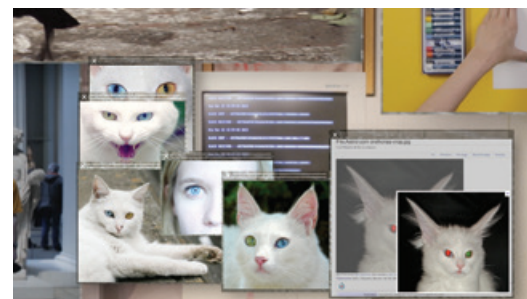
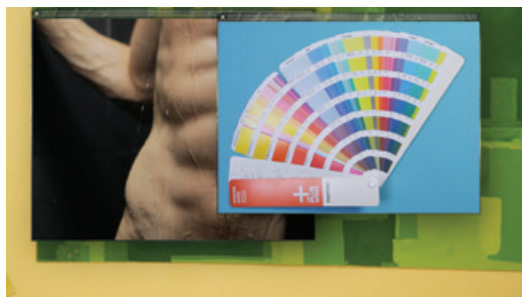
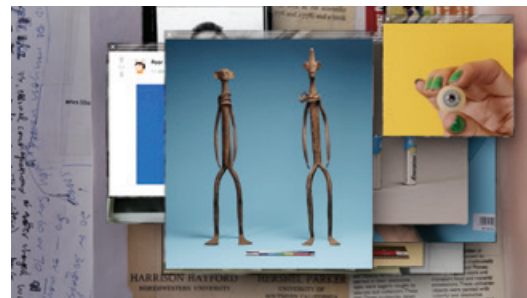
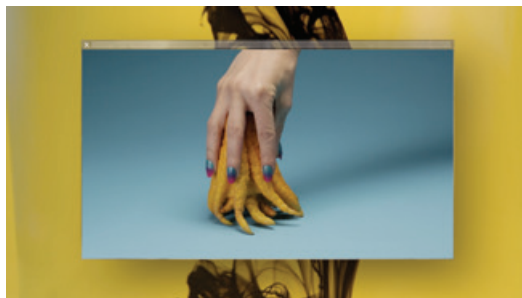
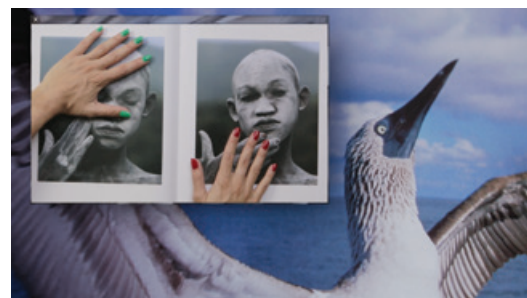
ur. 1978 w Paryżu, mieszka i pracuje w Paryżu i Nowym Jorku. Tworzy filmy, rzeźby, instalacje. Ukończyła École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs w Paryżu. Laureatka Nam June Paik Award (2014); jej praca *Grosse Fatigue* otrzymała Srebrnego Lwa na Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji (2013).

***Grosse Fatigue*, 2013, wideo (kolor, dźwięk), 13', dzięki uprzejmości artystki, Silex Films and kamel mennour, Paris**

Film powstał w trakcie pobytu artystki w Smithsonian Institution w Waszyngtonie. Prezentuje wybór zdjęć zaczerpniętych z bazy tej instytucji i z internetu, pojawiających się w szybkim tempie w zakładkach przeglądarek komputerowych. Tematem prowadzonych w internecie poszukiwań były początki świata ukazane poprzez zdjęcia antropologicznych artefaktów, zestawione z obrazami współczesnej kultury tworzącymi przypadkowe znaczenia i relacje. Koncentracja na zasobach wiedzy skatalogowanych w sieci ukazuje ją jako rodzaj nowoczesnej, niedającej się przyswoić synkretycznej encyklopedii, w której dotarcie do początków uniwersum jest trudne ze względu na nadmiar pojawiających się informacji. Film powstał we współpracy z poetą Jacobem Brombergiem; jego tekst recytuje muzyk Akwetey Orraca-Tetteh.

born 1978 in Paris, she lives and works in Paris and New York. She creates films, sculptures and installations. She graduated from École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs in Paris. Winner of the Nam June Paik Award (2014); her work *Grosse Fatigue* received the Silver Lion at the Venice International Art Exhibition (2013).

***Grosse Fatigue*, 2013, video (colour, sound), 13', courtesy the artist, Silex Films and kamel mennour, Paris**
The film was made during the artist's stay at the Smithsonian Institution in Washington. It presents a selection of photos taken from the database of the institution and from the Internet, appearing quickly in the tabs of computer browsers. The topic of the research conducted on the Internet was the beginning of the world, shown through photographs of anthropological artefacts juxtaposed with images of contemporary culture, creating random meanings and relationships. Concentration on the resources of knowledge catalogued on the web shows it as a kind of modern, unassimilable, syncretic encyclopaedia, in which reaching the beginnings of the universe is difficult due to the excess of information. The film was made in cooperation with poet Jacob Bromberg and its text is recited by musician Akwetey Orraca-Tetteh.

Camille Henrot, *Grosse Fatigue*, 2013, wideo (kolor, dźwięk), 13'

Camille Henrot, *Grosse Fatigue*, 2013, video (colour, sound), 13'

oryginalna muzyka | original music by Joakim

głos | voice by Akwetey Orraca-Tetteh

tekst powstał we współpracy z | text written in collaboration with Jacob Bromberg

producent | producer: kamel mennour, Paris/London; z dodatkowym wsparciem | with the additional support of Fonds de dotation Famille Moulin, Paris

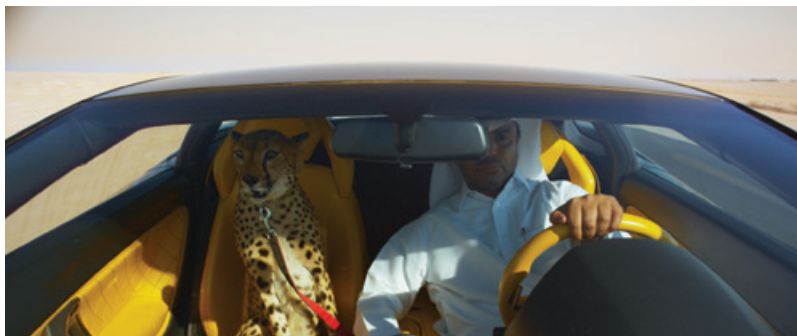
produkcja | production: Silex Films

Srebrny Lew, 55 Biennale Sztuki w Wenecji | Silver Lion, 55th Venice Biennale, 2013

projekt zrealizowany w ramach | project conducted as part of the Smithsonian Artist Research Fellowship Program, Washington
specjalne podziękowania dla | special thanks to the Smithsonian Archives of American Art, the Smithsonian National Museum of Natural History, and the Smithsonian National Air and Space Museum

© ADAGP Camille Henrot

dzięki uprzejmości artystki | courtesy the artist, Silex Films i | and kamel mennour, Paris

sala | room 6

Yuri Ancarani

ur. 1972 w Rawennie, mieszka i pracuje w Mediolanie, reżyser filmowy. Laureat wielu nagród i wyróżnień, w tym m.in. Grand Prix w konkursie *Lab Competition* na Festival du Court Métrage w Clermont-Ferrand (2012) czy Short Film Grand Prize na IndieLisboa — Festival Internacional de Cinema w Lizbonie (2013).

Wyzwanie, 2018, wideo, 69', dzięki uprzejmości artysty oraz Galerie Isabella Bortolozzi

Film powstał w Katarze, jednym z najbogatszych krajów świata. Pokazuje życie elit do niedawna mało znanego rejonu, w którym kumuluje się duża część globalnego kapitału, m.in. nieruchomościach czy sztuce. Nie ma w nim jednak odniesień do polityki, gospodarki, ekonomii czy pomnażającej kapitał pracy — to niewidzialna sfera, którą poza obiektywem realizują inni. Film jest zapisem kilkuletniej obserwacji współczesnej męskiej kultury arabskiej: miejskiego stylu życia arabskich szejków, w ramach którego organizują wyścigi samochodowe na pustynnych wydmach, wyprawy złotymi harleyami, ale również uprawiają sokolnictwo — arystokratyczne hobby o wielowiekowej tradycji. Sceny z życia codziennego zamożnych Arabów mają wymiar antropologiczny — eksponują wyrafinowane dobra materialne, zaawansowane technologie zapewniające określony styl życia i realizację pasji w przestrzeni pustynnego krajobrazu.

born 1972 in Ravenna, lives and works in Milan, film director. Winner of many awards and distinctions, including the Grand Prix in the *Lab Competition* at the Festival du Court Métrage in Clermont-Ferrand (2012) and the Short Film Grand Prize at the IndieLisboa — Festival Internacional de Cinema in Lisbon (2013).

***The Challenge*, 2018, wideo, 69', courtesy of the artist and Galerie Isabella Bortolozzi**

The film was made in Qatar, one of the richest countries in the world. It shows the life of the elites of the region, little known until recently, where a large part of the global capital is accumulated, in real estate or art, among others. However, it does not refer to politics, economy or the capital multiplying labour — this is an invisible sphere, carried out by others off screen. The film is a record of several years of observation of contemporary male Arab culture: the urban lifestyle of Arab sheikhs, which includes car races on desert dunes, expeditions on gold Harley Davidson motorcycles, as well as falconry — an aristocratic hobby with a centuries-old tradition. Scenes from the everyday life of wealthy Arabs have an anthropological dimension — they present sophisticated material goods, advanced technologies that ensure a specific lifestyle, and the pursuit of passion in the space of the desert landscape.

Yuri Ancarani, *Wyzwanie*, 2016, wideo, 69', dzięki uprzejmości artysty oraz Galerie Isabella Bortolozzi

na sąsiedniej stronie:

Clément Cogitore, *Zamorskie zaloty*, 2017, wideo, 5'26", produkcja: Paryska Opera Narodowa — scena 3/Les Films Pélleas, dzięki uprzejmości artysty oraz Galerie Eva Hober i Galerie Reinhard Hauff

Yuri Ancarani, *The Challenge*, 2016, wideo, 69', courtesy of the artist and Galerie Isabella Bortolozzi

opposite:

Clément Cogitore, *Les Indes galantes*, 2017, wideo, 5'26", production: Opéra national de Paris — 3 scène/Les Films Pélleas, courtesy of the artist, Galerie Eva Hober and Galerie Reinhard Hauff

sala | room 7

Clément Cogitore

ur. 1983 w Colmarze (Francja), mieszka i pracuje w Paryżu i w Strasburgu. W swojej twórczości łączy film, wideo, instalacje i fotografie. Jego filmy były pokazywane na wielu międzynarodowych festiwalach filmowych, m.in. w Cannes i Locarno. Laureat nagrody Fondation Gan na festiwalu filmowym w Cannes (2015) i Prix Marcel Duchamp (2018).

***Les Indes galantes (Zamorskie zaloty)*, 2017, video, 5'26", produkcja: Paryska Opera Narodowa — scena 3/Les Films Pélleas, dzięki uprzejmości artysty oraz Galerie Eva Hober i Galerie Reinhard Hauff**

Tytuł filmu został zapożyczony z barokowej opery-baletu Jeana-Philippe'a Rameau *Les Indes galantes* (1735), której tematem jest miłość wędrująca po świecie, ścigana przez boga wojny Marsa. Scena tańca nawiązuje do aktu czwartego zatytułowanego *Dzicy* i najsłynniejszego fragmentu muzycznego całej opery, w którym tancerze przebrani za Indian wykonywali taniec fajki i pokoju. Powstał on znacznie wcześniej, z okazji wizyty w Paryżu w 1725 roku delegacji wodzów Indian z Ameryki Północnej, podczas której „dzicy” prezentowali m.in. tańce plemienne: pokoju, wojny i zwycięstwa. Za miłośnymi i frywolnymi historiami w operze Rameau kryją się XVIII-wieczne narodziny globalizmu, międzykontynentalny i egzotyczny kontekst odkryć geograficznych, kolonializm, niewolnictwo i narastająca eksploatacja innych rejonów świata. Cogitore wykorzystuje wątki opery i przede wszystkim jako tło dźwiękowe libretto czwartego aktu, wprowadza jednak współczesne motywy z historii Ameryki Północnej. Tancerze w jego filmie to młodzi ludzie różnych ras wykonujący *krump* — improwizowaną formę tańca z gett Los Angeles, która narodziła się w trakcie rozruchów po pobiciu Rodneya Kinga w 1991 roku i eskalacji represji ze strony policji. Spontaniczna choreografia ciał i spotęgowana ekspresja stają się językiem ciał fizycznych, społecznych, politycznych — formą protestu możliwą do podjęcia w każdym czasie i wobec różnych szkodliwych zjawisk i zachowań. Film nasycony energią tańca i muzyki zamyka wystawę, wzywając poniekąd do protestu, oporu i działań wymierzonych przeciwko mechanizmom alienacji.

born 1983 in Colmar (France), he lives and works in Paris and Strasbourg. In his work, he combines film, video, installations and photography. His films have been screened at many international film festivals, including Cannes and Locarno. Winner of the Fondation Gan Award at the Cannes Film Festival (2015) and the Prix Marcel Duchamp (2018).

***Les Indes galantes*, 2017, video, 5'26", production: Opéra national de Paris — 3 scène/Les Films Pélleas, courtesy of the artist, Galerie Eva Hober and Galerie Reinhard Hauff**

The title of the film is borrowed from Jean-Philippe Rameau's ballet opera *Les Indes galantes* (*The Amorous Indies*, 1735). Its theme is love: chased by Mars, the god of war, it travels around the world. The dance scene re-

fers to the fourth entrée of the opera, entitled *Les sauvages* (*The Savages*), the most famous fragment of the opera, in which dancers dressed like Native Americans danced the Peace Pipe ceremony. The piece was created much earlier, inspired by a 1725 visit of native chiefs from North America to Paris, during which the 'savages' presented tribal peace, war and victory dances. The amorous and frivolous stories of Rameau's opera hide the 18th-century birth of globalism, the intercontinental and exotic context of geographical discoveries, colonialism, slavery and the increasing exploitation of other regions of the world. Cogitore uses the motifs of the opera and, above all, the libretto of the fourth act as the background sound but introduces contemporary motifs from the history of North America. The dancers in his film are young people of all races who perform *krump* — an improvised form of dancing from the ghettos of Los Angeles, which was born during the 1992 riots that followed the beating of Rodney King and the escalation of police repression. Spontaneous body choreography and increased expression become the language of physical, social and political bodies — a form of protest that is

possible at any time and in the face of various harmful phenomena and behaviors. The film, saturated with the energy of dance and music, closes the exhibition, calling for a kind of protest, resistance and action against the mechanisms of alienation.

Kalendarz wydarzeń

○ wstęp wolny

● wstęp w cenie biletu

● wstęp płatny

⊕ obowiązują zapisy

12.07 (piątek) godz. 19 ○

Wernisaż wystawy

14. 07 (niedziela), godz. 12.15 ●

Oprowadzanie kuratorskie Marii Brewińskiej

18.07 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 1/7. Spotkanie wokół filmu

Wielka cisza duetu Allora & Calzadilla

25.07 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 2/7. Spotkanie wokół filmu

SZCZYT Arthura Jafy

26.07 (piątek), godz. 17 ●

W piątek o piątek. Orowadzanie tematyczne

1.08 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 3/7. Spotkanie wokół filmu

Morze szaleństwa Johna Akomfraha

4.08 (niedziela), godz. 12.30 ⊕●

Warsztaty rodzinne (dzieci 4–10 lat)

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl

→ wstęp 18 zł (bilet rodzinny)

8.08 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 4/7. Spotkanie wokół filmu

Zamorskie zaloty Clémenta Cogitore'a

11.08 (niedziela), godz. 12.30 ⊕●

Warsztaty rodzinne (dzieci 4–10 lat)

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl

→ wstęp 18 zł (bilet rodzinny)

15.08 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 5/7. Spotkanie wokół filmu

Grosse Fatigue Camille Henrot

22.08 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 6/7. Spotkanie wokół filmu

Wyzwanie Yuri Ancarani

25.08 (niedziela), godz. 12.30 ⊕●

Warsztaty rodzinne (dzieci 4–10 lat)

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl

→ wstęp 18 zł (bilet rodzinny)

29.08 (czwartek) godz. 18 ○

Czwartek przed pożarem 7/7. Spotkanie wokół filmu

Ziemia opuszczenia Angeliki Markul

30.08 (piątek), godz. 17 ●

W piątek o piątek. Orowadzanie tematyczne

OPROWADZANIA

Niedzielne oprowadzania z przewodnikiem ●

Jeśli wybieracie się do nas w niedzielę, zapraszamy na oprowadzanie po aktualnych wystawach. Nasi przewodnicy wskażą najważniejsze wątki, przytoczą szerszy kontekst prezentowanych dzieł oraz odpowiedzą na wasze pytania. To doskonała okazja, aby jeszcze lepiej zapoznać się z naszymi wystawami. Dodatkowo, w pierwszą niedzielę po otwarciu wystawy, zapraszamy na oprowadzanie kuratorskie.

→ zbiórka w holu głównym

Camille Henrot, *Grosse fatigue*, 2013, wideo (kolor, dźwięk), 13'

Camille Henrot, *Grosse fatigue*, 2013, video (colour, sound), 13'

© ADAGP Camille Henrot

